

AŽ PO BITVĚ ZAČÍNÁ PRAVÝ BOJ

Jan "Instant" Kolátor

"V okamžiku, kdy je již bitva rozhodnuta, nepřátelé poraženi a zašlapáni do bahna, i slavní rekové znaveni padnou na kolena a začnou zjišťovat, v jakém stavu se vlastně nacházejí a jaká zranění utrpěli."

Protože adrenalin v krvi bojovníky po skončení boje již nechrání před bolestí a únavou, často zjistí, že jejich stav je mnohem vážnější, než by si byli pomysleli. Zranění, která se zdála být pouhým škrábnutím, silně krvácí, a končetiny vypovídají poslušnost. V těchto okamžicích mnohý voják, kterému se nedostalo včasného ošetření či který se nedokázal ošetřit sám, zemřel na bitevním poli, dlouhou dobu po tom, co boj skončil. Protože Asterion je svět neklidný, na kterém stále nějaké boje probíhají, znalost léčení ran se stala velmi potřebnou a váženou. Největších znalostí v ranhojičství a tím i proslulosti dosáhly kněžky bohyně Estel, jejíž přítomnost na bojišti dává mnohým zraněným naději na včasné ošetření. Estelinky se však nemohou vyskytovat všude a také jich není tolik, aby stihly ošetřit všechny zraněné. Proto se začali se objevovat různí doktoři a lapiduší, zčásti šarlatáni bažící po zisku, zčásti čestní lidé toužící pomáhat svým bližním. Jejich znalosti léčení a lidské anatomie jsou značně omezené. Čerpají z útržků arvedanských vědomostí a pokoušejí se navázat na jejich výborné výsledky. Jde to však velmi obtížně, Arvedané ještě před příchodem na Asterion dosáhli takových znalostí léčitelství a hlavně stavby lidského organismu, že jim umožnily vývoj a efektivní použití léčitelské magie. Pro snadnost magického léčení upadaly postupně znalosti o nemagickém léčení v zapomnění. S pádem arvedanské kultury zmizely i znalosti léčebných postupů.

Přesto se zdá, že dochází k jistému zlepšení. Nadšení vědátoři sbírající střípky arvedanských znalostí, dosáhli určitého pokroku a úmrtnost pacientů výrazně poklesla, u některých doktorů až pod 30% případů. Znovu se začaly připravovat léky a masti podle starých receptů. Byly vypracovány základní postupy k ošetření raněných v bitvě a zde je přehled nejdůležitějších z nich.

Před každou bitvou je nutné vybudovat polní lazarety a dohlédnout na jejich kvalitní a čisté vybavení.

Každý zraněný musí být nejprve prohlédnut a rozřazen do kategorií

- a. absolutně beznadějně případy
- b. těžce zranění s ohrožením života
- c. těžce ranění vyžadující preventivně/operativní pomoc
- d. ranění s nutností transportu
- e. lehce ranění, stačí krycí obvazy

Příčemž raněné první a druhé kategorie netransportujeme. K raněným první kategorie přivoláme nejzkušenější Estelinu kněžku, není-li k dispozici, pak Lamiusova kněze. Raněné druhé přenecháme Estelinkám, pokud nejsou nablízku, operujeme přímo na místě. Po rozdělení raněných, provedeme nutné zákroky nejprve na těžce zraněných. Zde klademe hlavní důraz na rychlost zákroku. Při tříštivých poškozeních končetin, způsobených nejčastěji údernými zbraněmi (kladiva, palcáty), končetinu amputujeme nad nejbližším kloubem. Pozor na podcenění lehčích zranění, obzvláště v jižních oblastech Tary a při boji s domorodými kmeny. Hrozí zde nebezpečí otávených zbraní. Lehce zraněné transportujeme na provizorních nosítkách do lazaretů, z nich pak po ošetření na připravených kárách a povozech do objektů určených pro rekonvalescenci. Dále uvedeme některé z nejpoužívanějších metod ošetření specifických zranění.

Zraněnému s poraněním břicha, při kterém je podezření na poškození střev, podáváme česnekovou polévku, po pár hodinách přičichneme. Pokud je z rány cítit česnek, zraněný má poškozená střeva a přeřadíme ho do kategorie absolutně beznadějných. V opačném případě břicho zašijeme a dáváme pít pálenku na snížení bolesti. Při cizích předmětech v ráně (např. kousky roztržité kosti) ránu rozšíříme prsty a předmět vyjmeme, posléze polijeme ránu kořalkou či přiložíme pod obvaz kusy cínu, aby se rána nezanítila. Zraněné šípky či oštěpy ošetříme tak, že šíp, který má celou hlavici v těle, protlačíme skrz a hlavici odřízneme, poté šíp vytáhneme a do rány nacpeme cupaninu. Pozor na šípky ze zpětnými háčky, zde se musí postupovat obzvláště opatrně. Pokud zjistíme, že jde o šíp s rozpadajícím hrotem a je zasažen trup, přeřadíme pacienta do první kategorie. Při vážném poranění oka je nutno odstranit všechny zbytky

mrtvé tkáně a oko vypálit, jinak by tkáň začala hnit a zraněný by brzy zešlel. Poranění hlavy bývá nejčastěji v obličejové části, protože poškození jiné části je skoro vždy smrtelné. Proto zranění jen překryjeme a zraněného uložíme.

Pro snížení obrovských ztrát na lidech a k zušlechtnění metod vedení boje se král Rioden a lord Firun dohodli na dodržování jistých pravidel. Od jejího uzavření se touto dohodou začínají řídit všichni civilizovaní voják i na Taře, její porušení s sebou nese vysoké tresty od vlastních důstojníků a mimořádně nepříjemné zacházení v případě zajetí, velmi mírně řečeno.

1. Žádná ze stran nebude zabíjet vzdávající se vojáky druhé strany, vzdání se signalizuje zvednutím obou rukou nad hlavu dlaněmi vzhůru či sundáním helmice, pokleknutím a nastavením krku.
2. Je zakázáno napadat zdravotníky a rabovat v lazaretech. Maroděři a jiní olupovači mrtvol budou stíháni bez milosti. (Docházelo totiž k situacím, kdy zloději obírali zraněné a vypichovali jim oči, aby jimi nemohli být posléze poznáni.)
3. Žádná strana nepoužije rozpadávací hroty šípů, ani nebude fekáliemi potírat své zbraně.
4. Poslové a vyšší šlechtici nesmějí být zabíjeni, nýbrž za odměnu navraceni ke svým.

Velmi pokrokový v oblasti zavádění první pomoci je Janoš Bručka, generál albirejské armády, který nakázal nošení třírohého šátku a čutory s vínem do každé bitvy.

Ale ani ti, kteří nejsou zraněni v bitvě, nezbaví se jistého rizika. Čekají na ně rozličné choroby. Žlutá žluč, lékařsky zvaná cholera, zahubila již nejednoho slovného reka. Tam, kde se nahromadí velké množství lidí na malém prostoru, nastávají ideální podmínky pro její šíření. Infekční doba cholery je od jednoho do pěti dnů. Nemocný má velké průjmy a zvrací. Dehydruje se tak, že dochází ke ztrátě moči a za další 2 až 4 dny umírá. Nejznámější byla takzvaná Kharova cholera, zavlečená mezi lidi chudými ženami, peroucími prádlo vojákům a dobrodruhům, měla 40-60% úmrtnost a nemocný nebyl postižen horečkami. Cholera se po celém Lendoru léčí zavedením větších přídělů rumu a kořalky, dodržováním čistoty a zákazem požívání okurek a pití kyselého mléka. V posledních letech se hroby lidí, kteří umřeli na cholera, začaly zasypávat vápnem. Dalším velkým nebezpečím pro raněné vojáky, vracející se z války, je strnutí šíje, zvané též tetanus. Vojáci, kteří špatně léčí své rány, neumožní k nim přístup vzduchu, jsou nakaženi touto nemocí. Po jejím propuknutí není jiná možnost než zasaženou končetinu odstranit. Renrak a úplavice jsou velkými metlami všech vojenských ležení s nízkou úrovní hygieny. Voják nakažený jednou z těchto nemocí je pro boj nepoužitelný, všechen čas totiž stráví na latrýně. Nemoc zvaná renrak se svými příznaky podobá úplavici, její zvláštností je dlouhý průběh, mnohý nakažený žilo ještě celé měsíce od propuknutí choroby a postupně se z nich stala chodící kostra potažená kůží. Další zvláštností této nemoci je, že napadá jen lidský druh, ještě nebyl hlášen případ nakaženého elfa či trpaslíka. Tato skutečnost nasvědčuje možnému magickému vzniku této choroby. Pro ulevění bolesti se při léčení renraku i úplavice používá odvar z makovic či vláken rudého vlasu. Všeobecně by se dalo říci, že voják, který nedbá o svou hygienu, je mrtvý voják, protože na něj číhá mnoho nástrah jako jsou skvrnivka, svrab, vředy na nohou i nemoci zasahující udatné válečníky na nejcitlivějších místech, jako jsou syfilis a kapavka.

"Nesmyslné je řečnění o vojenské hrdosti, která prý potlačila nárek nad fyzickou bolestí. Hrdinné činy v okamžiku nadšení může provést i ten nejobyčejší - hrdinství zachovat ve zkouškách utrpení, za mučivých bolestí, nemůže žádný člověk. Zde taje duševní síla jako sníh na slunci. Tiše a klidně jsem neviděl žádného ze statečných odcházet ze života."

Tork Tilkiralin - hrdina Gorův